

SPIS TREŚCI

1. Specyfika pracy na bloku operacyjnym kardiochirurgii – współpraca profesjonalistów – Jan Rogowski, Sabina Dyszy	1
2. Postępowanie przedoperacyjne – Kinga Kosiorowska, Sabina Dyszy	7
2.1. Identyfikacja pacjenta	7
2.2. Przygotowanie pacjenta	10
2.2.1. Ułożenie pacjenta na stole operacyjnym	10
2.2.2. Dezynfekcja pola operacyjnego	12
2.2.3. Obłożenie pola operacyjnego	14
2.3. Przygotowanie sali operacyjnej do zabiegów kardiochirurgicznych	15
3. Znieczulenie do operacji – Barbara Barteczko-Grajek	17
3.1. Opieka anestezjologiczna w czasie operacji	17
3.1.1. Ocena pacjenta przed znieczuleniem	17
3.1.2. Techniki znieczulenia	22
3.2. Sprzęt i materiały potrzebne do znieczulenia	35
4. Dostępy do pola operacyjnego w kardiochirurgii – Sabina Dyszy	37
5. Krążenie pozaustrojowe – Marcin Maruszeński	41
6. Pozaustrojowa membranowa oksigenacja (ECMO)	
– Roch Pakuła, Joanna Ramos	55
6.1. Wprowadzenie	55
6.2. ECMO V-V	56
6.3. ECMO V-A	59
6.3.1. Dostęp przezskórny	59
6.3.2. Dostęp udowy chirurgiczny	59
6.3.3. Dostęp przez sternotomię	63
7. Pomostowanie aortalno-wieńcowe	67
7.1. Wprowadzenie – Alicja Kałużniak, Rafał Pawlaczyk	67
7.2. Pomostowanie aortalno-wieńcowe bez użycia krążenia pozaustrojowego (OPCAB) – Alicja Kałużniak, Rafał Pawlaczyk	69

7.3.	Pomostowanie aortalno-wieńcowe z użyciem krążenia pozaustrojowego (CABG) – <i>Alicja Kałużniak, Rafał Pawlaczyk</i>	78
7.4.	Małoinwazyjne pomostowanie tętnic wieńcowych (zabiegi typu MIDCAB/EACAB) – <i>Tomasz Hrapkiewicz, Ewa Pyrek</i>	84
7.5.	Małoinwazyjne pobranie materiału do pomostowania tętnic wieńcowych – <i>Tomasz Hrapkiewicz, Ewa Pyrek</i>	90
8.	Operacje wymiany zastawek serca – <i>Kinga Kosiorowska, Sabina Dyszy</i>	93
8.1.	Wprowadzenie	93
8.2.	Zastawka aortalna	95
8.3.	Zastawka mitralna	102
8.4.	Zastawka trójdzielna	109
9.	Operacje naprawy zastawek serca – <i>Witold Gerber, Krzysztof Sanetra</i>	117
9.1.	Zastawka aortalna	117
9.2.	Zastawka mitralna	126
9.3.	Zastawka trójdzielna	136
10.	Infekcyjne zapalenie wsierdza – <i>Edyta Płodczyk, Radosław Litwinowicz</i> . . .	145
11.	Sytuacje szczególne w operacjach zastawek serca – <i>Szymon Pawlak, Danuta Aziewicz</i>	155
11.1.	Wady wielozastawkowe	155
11.2.	Operacja Rossa	163
12.	Małoinwazyjne operacje zastawek serca	169
12.1.	Operacja zastawki aortalnej (torakotomia prawostronna, ministernotomia) – <i>Anna Kwiecień, Weronika Stadnicka</i>	169
12.1.1.	Wymiana zastawki aortalnej z dostępu przez torakotomię prawostronną	169
12.1.2.	Wymiana zastawki aortalnej z dostępu przez częściowe przecięcie mostka (ministernotomię)	177
12.2.	Przecewninkowa implantacja zastawki aortalnej (TAVI) – <i>Dariusz Jagielak, Danuta Formella</i>	184
13.	Operacje wad wrodzonych serca – <i>Joanna Śliwka, Danuta Aziewicz</i>	195
13.1.	Ubytek przegrody międzyprzedsionkowej (ASD)	195
13.2.	Ubytek przegrody międzykomorowej (VSD)	201
13.3.	Tetralogia Fallota (TOF)	207
13.4.	Przetrwały przewód tętniczy Botalla (PDA)	214
13.5.	Koarktaacja aorty (CoA)	218
13.6.	Przełożenie wielkich pni tętniczych (TGA)	223
13.7.	Wspólny kanał przedsionkowo-komorowy (CAVC)	229
13.8.	Wspólny pień tętniczy (TAC)	235
13.9.	Zespół Blanda–White’a–Garlanda (BWGS)	242
13.10.	Zespół hipoplazji lewego serca (HLHS)	248

14. Operacje aorty piersiowej – Kinga Kosiorowska, Sabina Dyszy	259
14.1. Wprowadzenie	259
14.2. Operacje w ostrym rozwarstwieniu aorty typu A	261
14.3. Operacje tętniaków aorty	268
14.3.1. Wymiana opuszki aorty z zachowaniem własnej zastawki aortalnej	268
14.3.2. Wymiana opuszki aorty z wymianą zastawki aortalnej (operacja metodą Bentalla)	269
14.4. Zabiegi endowaskularne aorty piersiowej	270
15. Ablacja chirurgiczna migotania przedsionków – Maciej Brzeziński, Ewa Głowczewska	271
16. Śródoperacyjna implantacja stymulatorów i kardiowerterów-defibrylatorów serca – Małgorzata Kiedos, Michał Głanowski	279
17. Przewlekła zatorowość płucna – Roman Przybylski	285
18. Odbarczenie tamponady serca – Izabela Kublin, Maciej Bochenek	293
18.1. Wprowadzenie	293
18.2. Perikardiocenteza	294
18.3. Perikardiotomia z dostępu podmostkowego	297
18.4. Okienko osierdziowo-opłucnowe z minitorakotomii przednio-bocznej lewostronnej	300
18.5. Torakoskopowe okienko osierdziowo-opłucnowe	304
19. Mechaniczne wspomaganie układu krążenia – Jakub Jankowski, Tomasz Hrapkowicz	309
20. Reoperacje w kardiochirurgii – Maciej Rachwałik	317
Piśmiennictwo	327
Aneks	329
Wykaz rycin udostępnionych dzięki uprzejmości	343